

Etika: 37. Jak lži vyvolávají války

Když se ptáme na příčiny dnešní války, neměli bychom zapomínat na včerejší lži.

Etika

Vladimir Putin a Alexander Dugin, autor lži o ukřižovaném ruském chlapci ve Sloviansku.

Smutek Sloviansku

Jak lži vyvolávají války

Říká se, že pravda je obětí války. Je to tak. Když tedy Rusko zaútočilo na nádraží v Kramatorsku a zabilo tam padesát civilistů, Moskva se nejprve chlubila a pak úder popřela. Ale někdy jsou to právě lži, co válku vyvolá na prvním místě.

Tak je to s městem Slovianskem, sousedem Kramatorsku na Donbasu. Před osmi lety se ruské síly pokusily Sloviansk udržet a nepodařilo se jim to. Pokud bude současná válka probíhat podle očekávání, bude Sloviansk brzy znovu ruským cílem.

Jako regionální dopravní uzel má Sloviansk určitý strategický význam. Ale jeho skutečný význam v ruské válce je jako pozadí pro trvalou a silnou fikci.

Když ruské síly naposledy v červenci 2014 ustupovaly ze Sloviansku, ruská média rozšířila notoricky známou lež o tamních ukrajinských zvěrstvech. Tento konkrétní kus propagandy nám může pomoci porozumět ideologii stojící za válkou nyní (a předvídat nadcházející ruskou propagandu).

Do 5. července 2014 se Rusové stáhli ze Sloviansku. O šest dní později, 11. července, začala ruská armáda ostřelovat ukrajinskou armádu na Donbasu — z území Ruské federace.

Druhý den ruská média odvrátila pozornost od obou těchto událostí nehoráznou lží. Nejdůležitější kanál ruské televize vyprávěl zcela vymyšlený příběh o neexistujícím tříletém ruském chlapci ukřižovaném ukrajinskými vojáky na Leninově náměstí ve Sloviansku.

Zdá se, že tento příběh byl výtvozem ruského fašistického intelektuála Alexandra Dugina, který jej před několika dny zveřejnil na sociálních sítích. Dugin je věřící v to, co nazývá „archetypy“, základní kulturní konstrukty, které lze **použít k určování viny a nevin**. Tedy kalkulovaná volba bezbranného malého dítěte jako oběti a ukřižování jako způsob zabití.

Nic na tomto příběhu nebylo pravdivé a bylo to vyvráceno nezávislými ruskými novináři. Ve Sloviansku není žádné Leninovo náměstí. Tento obraz se však rychle uchytil. Po letech se mě na to stále ptali v Evropě i ve Spojených státech.

Zničený železniční most přes silnici mezi Slovianskem a Doněckem, 2014.

S touto živou fikcí o Sloviansku ruská televize vsugerovala domácím divákům klasické obrácení role pachatele a oběti. Strašné smrtící série dělostřeleckých paleb z ruského území na Sloviansk byly zakryty.

Nedlouho poté pravidelná ruská armáda vstoupila na Ukrajinu a vytvořila ruskou nadvládu nad částmi Donbasu, které ovládá dodnes. Její vojáci jako motivaci konkrétně odkazovali na slovianskou lež. Řekli, že šli bojovat na Ukrajinu „za děti“.

Uvnitř Ruska nebyly dělostřelecké útoky a invaze z července 2014 oznámeny. Místo toho byla imaginární postava neexistujícího ukřižovaného chlapce použita k definování Ukrajinců jako satanistů, nacistů a tak dále. Axiom, že Rusko je vždy nevinné (malý ukřižovaný chlapec) a s ním spojený patos, je nyní přítomen v Putinových projevech o této válce.

Tato představa trvalé nevinny se skutečně stala jedním ze základů oficiálních ruských nenávistných projevů, důsledně nasazovaných proti Ukrajincům posledních osm let.

Tyto obrázky spojující Ukrajince se zkažeností byly všudypřítomné po většinu života ruských vojáků ve válce na Ukrajině. Je to pravděpodobně jeden z důvodů, proč ruští vojáci zabili tolik ukrajinských civilistů v zónách, které obsadili.

Ruské rakety, které před několika dny zasáhly Kramatorsk a zabily děti, byly označeny nápisem „za děti“. Zde se projevila inverze pachatele a oběti. Skutečné děti musí zemřít kvůli mýtu o ruské nevině, který, jak se zdá, zůstává neporušený bez ohledu na to, co ruští vůdci nebo ruští vojáci skutečně dělají.

Sloviansk byl vtažen do nereálnosti, do většího ruského příběhu, ve kterém byli Ukrajinci vykresleni jako agresori a Rusové jako obránci. Aby Rusko dokázalo, že je tento příběh pravdivý, musí se nyní pokusit znovu dobýt Sloviansk, musí vést tuto šílenou ničivou válku. To může zabít jen více lidí ve Sloviansku, více Ukrajinců obecně, více ruských vojáků.

Pokud Rusové zaberou Mariupol nebo když ruské síly zahájí ofenzívu na Donbasu, pravděpodobně uslyšíme další fikce. Tentokrát jsou Evropané a Američané ohledně ruských médií méně naivní než my v roce 2014. Právě v Rusku měly starší fikce nejtrvalejší a nejhlubší účinek.

Lži z roku 2014, které Rusku nepomohly vyhrát snadnou válku, nakonec zatáhly samotné Rusy do těžší války, kterou by mohli prohrát. Velké lži, které se tehdy říkaly, se postupem času ještě zvětšily. Ukrajínští vojáci a civilisté byli a jsou prvními oběťmi, ale do této pasti lži, kterou si nachystalo, nakonec padlo samotné Rusko.

Když se ptáme na příčiny dnešní války, neměli bychom zapomínat na včerejší lži. Včerejší chytrý výmysl je dnešním článkem víry. A dnešním článkem víry je zítřejší útok na Sloviansk.

[Timothy Snyder](#)

12. dubna

Timothy Snyder

Timothy Snyder

Timothy Snyder je americký historik Evropy a známý intelektuál na obou kontinentech. Mezi jeho knihy patří *On Tyranny and Bloodlands*, které se objeví v nových vydáních v roce 2022. Jeho dílo inspiruje umění a hudbu a čte se na protestech po celém světě.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)